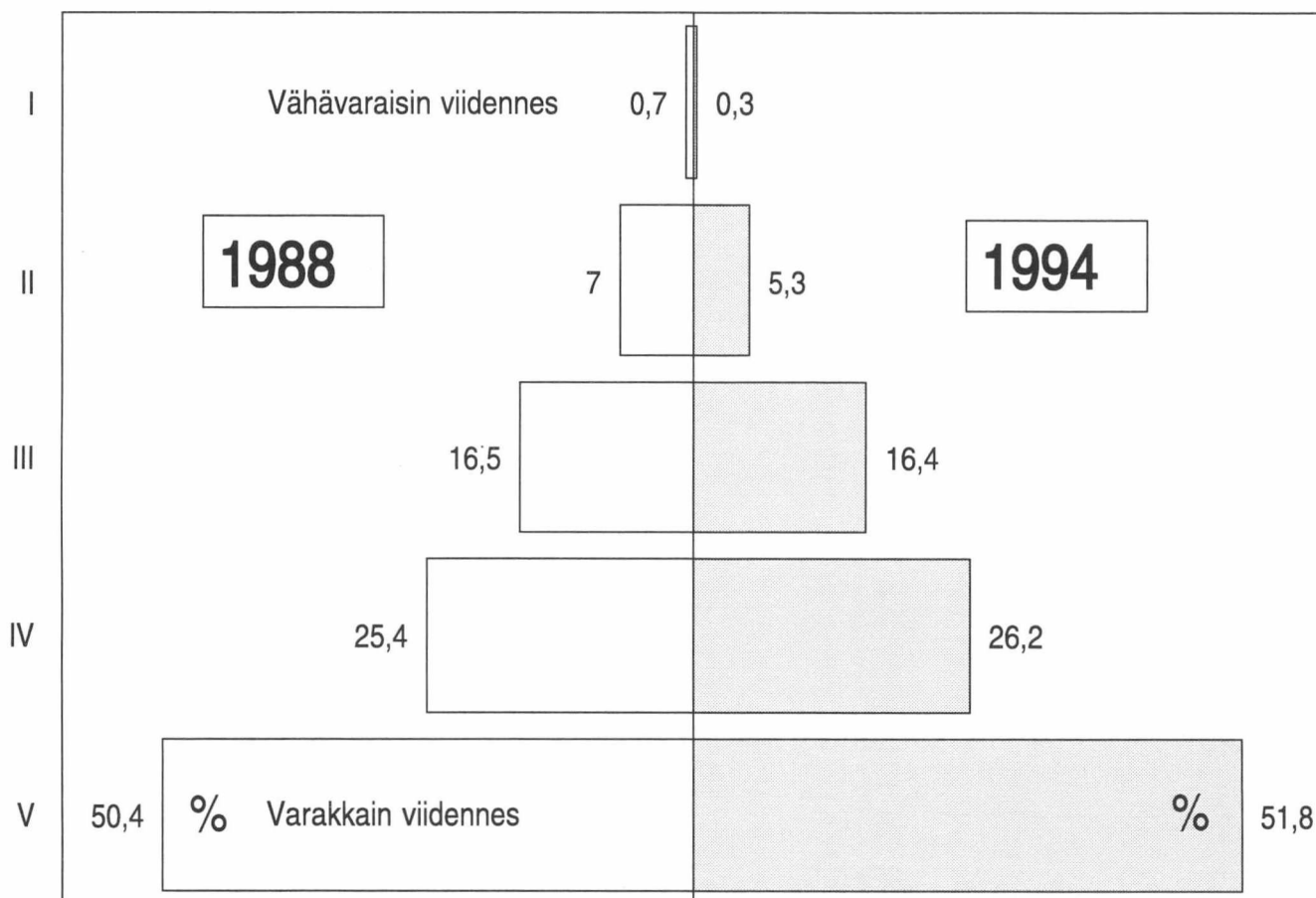

SVT

Tulot ja kulutus 1996:1
Inkomst och konsumtion
Income and consumption

10.1.1996

Kotitalouksien varallisuusosuudet varallisuusluokittain

Vuoden 1994 varallisuustutkimuksella selvitettiin kotitalouksien varallisuuden koostumusta ja sen jakautumista eri väestöryhmien kesken. Edellisen kerran vastaavatyypisiä tietoja saatiin vuoden 1988 Säästämis- ja velkaantumistutkimuksesta. Näiden kahden ajankohdan välillä Suomi on kokenut suurtyöttömyyden ja monia mullistuksia mm. rahamarkkinoilla. Uuden tutkimuksen tuloksia voidaan verrata kuuden vuoden takaisin tietoihin.

Tutkimusaineisto kerättiin haastattelemalla kotitalouksia. Heiltä saatiin tietoja reaaliarallisuudesta, kuten asunnoista, vapaa-ajanasunnoista, autoista ja muista kulkuvälineistä. Myös talletuksista ja arvopaperisijoituksista sekä veloista kerättiin tietoja.

Tilastokeskus kiittää tutkimukseen osallistuneita kotitalouksia arvokkaasta avusta tietoja kerätessä.

Väestörakenteen muutokset vaikuttivat varallisuuden jakautumiseen

Tässä ennakkotiedotteessa tarkastellaan tutkimustuloksia sosioekonomisen aseman mukaan. Eri väestöryhmien koko ja koostumus on muuttunut merkittävästi kahdeksankymmentäluvun lopulta. Tällä seikalla on oleellinen vaikutus varallisuujakaumiin.

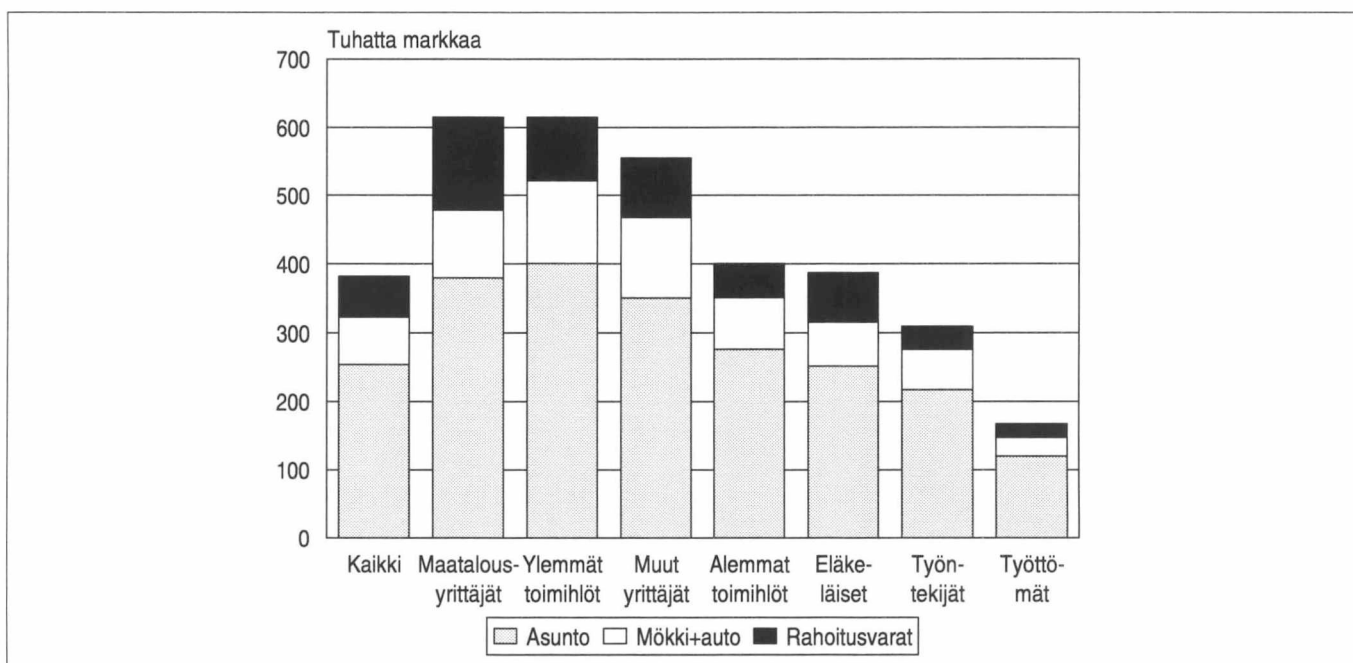
Yhteiskunnan elinkeinoelämän rakennemuutokset, työttömyys ja eläkkeellesiirtyminen muokkasivat sekä sosioekonomisten ryhmien välistä että niiden sisäistä jakaumaa. Erityisesti maatalousyrittäjien ja eläkeläisten talouksissa tapahtui suuria muutoksia.

Maatalousyrittäjien määrä pieneni vuodesta 1988 noin 29 000 taloudella. Eläkeläistalouksia tuli lisää 128 000. Maatalouselinkeinossa on tapahtunut sukupolvenvaihdoksia ja yrittäminen on siirtynyt nuorempien käsiin. Eläkeläisten ryhmässä oli entistä enemmän täyden työeläkkeen saajia. Kotitalouden keskimääräinen henkilöluku kasvoi maatalousyrittäjien ja toimihenkilöiden talouksissa, lähes kaikissa muissa se laski.

Pitkäaikaistyöttömien määrä on yli seitsenkertaistunut vuodesta 1988 ja työttömien talouksia oli yli kaksisataa tuhatta. Suurtyöttömyyden aikana on yrittäjä- ja palkansaajatalouksien määrä vähentynyt. Työttömien talouksien varallisuus oli arvoltaan reilusti alle puolet siitä mitä se oli kaikilla kotitalouksilla keskimäärin (kuvio 1). Esimerkiksi vain runsaalla kolmanneksella työttömien talouksista oli omistusasunto. Talletuksia ja arvopapereita työttömillä oli niukasti.

Taulukossa 1 olevat luvut ovat varallisuuserien keskiarvoja kotitaloutta kohti. Edellämainittujen rakennemuutosten takia väestöryhmän käytössä oleva kokonaisvarallisuus on voinut vähentyä vaikka kotitalouskohtaiset keskiarvot ovat kasvaneet. Nämä muutokset näkyvät taulukosta 2, johon on laskettu varallisuuserien kokonaisarvot väestöryhmittäin. Taulukon perusteella voi esimerkiksi arvioida, keiden hallussa pääosa talletuksista on ja mitkä ryhmät ovat ottaneet suurimmat velat.

Kuvio 1. Kotitalouksien varallisuus eräissä sosioekonomisissa ryhmissä 1994. Markkaa kotitaloutta kohti.

Taulukko 1. Kotitalouksien varat ja velat eräissä sosioekonomisissa ryhmissä 1994* ja 1988. Markkaa kotitaloutta kohti ja muutos 88–94, prosenttia

		Kaikki	Maatalous- yrittäjät	Muut yrittäjät	Ylemmät toimi- henkilöt	Alemmat toimi- henkilöt	Työntekijät	Eläkeläiset	Työttömät
Kotitalouksien lukumäärä	1994	2 270 000	80 024	113 753	267 860	370 816	449 868	662 013	201 078
	1988	2 097 925	109 192	115 985	287 863	390 262	546 236	533 999	26 634
	Muutos %	8	- 27	- 2	- 7	- 5	- 18	24	655
Kotitalouksien kesikoko	1994	2,22	3,41	2,79	2,81	2,51	2,57	1,48	1,98
	1988	2,32	3,29	3,05	2,71	2,47	2,67	1,49	1,65
	Muutos %	7	34	- 2	9	10	12	38	..
1–6 Varallisuus yhteensä	1994	382 083	615 118	555 252	614 871	400 562	309 573	387 183	167 256
	1988	355 648	460 309	564 922	564 918	365 224	277 574	279 813	..
	Muutos %	7	34	- 2	9	10	12	38	..
1 Asunnon arvo	1994	254 038	379 823	350 545	400 605	276 420	217 251	251 605	119 929
	1988	243 412	293 537	377 376	370 223	255 997	199 791	191 701	..
	Muutos %	4	29	- 7	8	8	9	31	..
2 Vapaa-ajan-asunnon arvo	1994	38 983	46 776	56 621	72 698	38 398	25 107	45 222	14 282
	1988	30 819	25 700	59 685	56 280	28 510	18 642	27 989	..
	Muutos %	26	82	- 5	29	35	35	62	..
3 Kulkuvälineiden arvo	1994	30 159	51 120	59 950	48 272	36 091	33 568	18 617	12 831
	1988	30 748	48 063	53 576	43 769	37 161	32 965	10 493	..
	Muutos %	- 2	6	12	10	- 3	2	77	..
4–6 Rahoitusvarallisuus yhteensä	1994	58 902	137 399	88 135	93 295	49 652	33 647	71 739	20 215
	1988	50 669	93 009	74 285	94 645	43 555	26 176	49 631	..
	Muutos %	16	48	19	- 1	14	29	45	..
4 Talletukset yhteensä	1994	41 466	104 023	53 534	53 445	33 117	23 763	56 974	14 377
	1988	31 998	60 910	40 733	48 631	26 759	19 059	36 058	..
	Muutos %	30	71	31	10	24	25	58	..
4.1 Käyttelytilit	1994	27 821	76 018	41 310	38 057	24 278	16 849	34 103	9 793
	1988	17 546	40 215	19 818	23 808	15 203	12 039	18 454	..
	Muutos %	59	89	108	60	60	40	85	..
4.2 Määräaika- ja sijoitustilit	1994	13 644	28 005	12 224	15 388	8 839	6 914	22 871	4 584
	1988	14 451	20 694	20 914	24 823	11 556	7 020	17 604	..
	Muutos %	- 6	35	- 42	- 38	- 24	- 2	30	..
5 Arvopaperit yhteensä	1994	11 826	22 342	21 712	30 632	10 635	4 973	10 930	2 371
	1988	15 681	26 744	26 865	40 764	13 577	4 535	12 450	..
	Muutos %	- 25	- 16	- 19	- 25	- 22	10	- 12	..
5.1 Pörssiosakkeet	1994	7 528	12 836	11 057	20 055	7 783	4 098	6 073	1 952
	1988	10 960	19 313	15 959	30 934	9 234	3 582	7 641	..
	Muutos %	- 31	- 34	- 31	- 35	- 16	14	- 21	..
5.2 Muut osakkeet	1994	1 007	1 222	7 406	2 961	653	222	203	11
	1988	1 014	353	7 586	2 427	419	199	104	..
	Muutos %	- 1	246	- 2	22	56	12	95	..
5.3 Osuustodistukset	1994	323	6 631	503	72	108	47	88	25
	1988	472	4 956	284	288	248	204	197	..
	Muutos %	- 32	34	77	- 75	- 56	- 77	- 55	..
5.4 Joukkovelkakirjat	1994	2 968	1 653	2 745	7 544	2 092	605	4 566	383
	1988	3 235	2 122	3 026	7 115	3 676	549	4 508	..
	Muutos %	- 8	- 22	- 9	6	- 43	10	1	..
6 Muut rahoitusvarat	1994	5 611	11 034	12 890	9 218	5 900	4 911	3 835	3 466
	1988	2 990	5 355	6 697	5 250	3 219	2 582	1 124	..
	Muutos %	88	106	92	76	83	90	241	..
Velat yhteensä	1994	67 413	55 760	103 889	140 884	100 493	91 112	8 911	45 132
	1988	69 384	40 810	105 646	154 411	90 087	74 050	9 808	..
	Muutos %	- 3	37	- 2	- 9	12	23	- 9	..

* Ennakkotietoja

Taulukko 2. Kotitalouksien kokonaisvarat ja -velat eräissä sosioekonomisissa ryhmissä 1994* ja 1988. Miljardia markkaa ja muutos 88–94, prosenttia

			Kaikki	Maatalous- yrittäjät	Muut yrittäjät	Ylemmät toimihenkilöt	Alemmat toimihenkilöt	Työntekijät	Eläkeläiset
1–6	Varallisuus yhteensä	1994	867,3	49,2	63,2	164,7	148,5	139,3	256,3
		1988	746,1	50,3	65,5	162,6	142,5	151,6	149,4
		Muutos %	16	– 2	– 4	1	4	– 8	72
1	Asunnon arvo	1994	576,7	30,4	39,9	107,3	102,5	97,7	166,6
		1988	510,7	32,1	43,8	106,6	99,9	109,1	102,4
		Muutos %	13	– 5	– 9	1	3	– 10	63
2	Vapaa-ajanasunnon arvo	1994	88,5	3,7	6,4	19,5	14,2	11,3	29,9
		1988	64,7	2,8	6,9	16,2	11,1	10,2	14,9
		Muutos %	37	33	– 7	20	28	11	100
3	Kuluvälineiden arvo	1994	68,5	4,1	6,8	12,9	13,4	15,1	12,3
		1988	64,5	5,2	6,2	12,6	14,5	18,0	5,6
		Muutos %	6	– 22	10	3	– 8	– 16	120
4–6	Rahoitusvarallisuus yhteensä	1994	133,7	11,0	10,0	25,0	18,4	15,1	47,5
		1988	106,3	10,2	8,6	27,2	17,0	14,3	26,5
		Muutos %	26	8	16	– 8	8	6	79
4	Talletukset yhteensä	1994	94,1	8,3	6,1	14,3	12,3	10,7	37,7
		1988	67,1	6,7	4,7	14,0	10,4	10,4	19,3
		Muutos %	40	25	29	2	18	3	96
4.1	Käyttelytilit	1994	63,2	6,1	4,7	10,2	9,0	7,6	22,6
		1988	36,8	4,4	2,3	6,9	5,9	6,6	9,9
		Muutos %	72	39	104	49	52	15	129
4.2	Määräaika- ja sijoitustilit	1994	31,0	2,2	1,4	4,1	3,3	3,1	15,1
		1988	30,3	2,3	2,4	7,1	4,5	3,8	9,4
		Muutos %	2	– 1	– 43	– 42	– 27	– 19	61
5	Arvopaperit yhteensä	1994	26,8	1,8	2,5	8,2	3,9	2,2	7,2
		1988	32,9	2,9	3,1	11,7	5,3	2,5	6,6
		Muutos %	– 18	– 39	– 21	– 30	– 26	– 10	9
5.1	Pörssiosakkeet	1994	17,1	1,0	1,3	5,4	2,9	1,8	4,0
		1988	23,0	2,1	1,9	8,9	3,6	2,0	4,1
		Muutos %	– 26	– 51	– 32	– 40	– 20	– 6	– 1
5.2	Muut osakkeet	1994	2,3	0,1	0,8	0,8	0,2	0,1	0,1
		1988	2,1	0,0	0,9	0,7	0,2	0,1	0,1
		Muutos %	7	154	– 4	14	48	– 8	142
5.3	Osuustodistukset	1994	0,7	0,5	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
		1988	1,0	0,5	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
		Muutos %	– 26	– 2	74	– 77	– 59	– 81	– 45
5.4	Joukkovelkakirjat	1994	6,7	0,1	0,3	2,0	0,8	0,3	3,0
		1988	6,8	0,2	0,4	2,0	1,4	0,3	2,4
		Muutos %	– 1	– 43	– 11	– 1	– 46	– 9	26
6	Muut rahoitusvarat	1994	12,7	0,9	1,5	2,5	2,2	2,2	2,5
		1988	6,3	0,6	0,8	1,5	1,3	1,4	0,6
		Muutos %	103	51	89	63	74	57	323
	Velat yhteensä	1994	153,0	4,5	11,8	37,7	37,3	41,0	5,9
		1988	145,6	4,5	12,3	44,4	35,2	40,4	5,2
		Muutos %	5	0	– 4	– 15	6	1	13

Varallisuuserot kasvoivat lamavuosina

Kotitaloutta kohti laskettu varallisuuden keskimääräinen arvonnousu oli melko vähäistä vuodesta 1988 vuoteen 1994. Kasvua oli tällä välillä noin 7 prosenttia (taulukko 1). Kotitalouksien määrä lisääntyi samaan aikaan yli 170 000 taloudella. Kotitalouksien käytössä oleva kokonaisvarallisuus kasvoi kuutisentoista prosenttia.

Yksityinen varallisuus on aina ollut epätasaisesti jakautunutta. Omaisuussuhteissa on paljon suurempia eroja kuin esimerkiksi tuloissa. Kotitalouksien varallisuuserot muuttuivat epätasaisempaan suuntaan (taulukko 3). Kotitalouksista viidenneksellä (ylin kvintiili-luokka, V) oli hallussaan 51,8 prosenttia varallisuudesta (kansilehden kuvio). Osuus oli 1,4 prosenttiyksikköä suurempi kuin vuonna 1988. Myös köyhät ja vähävaraiset kotitaloudet lisääntyivät. Nettovarallisuuden mukaan tarkasteltuna jakaumaerot olivat vielä jyrkemmät. Vuonna 1994 raskaasti velkaantuneita talouksia oli enemmän kuin 1988.

Taulukkoon on laskettu myös Gini-kertoimen arvot. Kerroin on mm. tulonjakotutkimuksissa yleisesti käytetty eriarvoisuusmittari.

Eri varallisuuserissä tapahtui aika suuria muutoksia. Esimerkiksi vapaa-ajan asunnon varallisuusarvo nousi noin 26 prosenttia, talletukset lisääntyivät vieläkin enemmän, noin 30 prosenttia kotitaloutta kohti laskettuna. Autojen ja muiden kulkuvälineiden arvo laski vähäsen. Arvopaperisijoituksissa oli iso, noin neljänneksen pudotus.

Vertailut on tässä tehty ko. tutkimusvuosien rahanarvoja käyttäen. Varallisuuden jakautuminen voi muuttua paitsi varallisuuserien erilaisen hintakehityksen myös kotitalouksien sijoituskohteiden muuttumisen takia. Hintakehitystä kuvaavia tunnuslukuja on tämän tiedotteen lopussa.

Asumistaso kohentui

Asunto on suomalaisten kotitalouksien varallisuuden perusta. Vuoden 1994 varallisuustutkimuksen ennakkotietojen mukaan yksityistalouksien varallisuudesta 66 prosenttia oli asuntovarallisuutta. Osuus on pysynyt lähes ennallaan vuodesta 1988. Asunnon arvo lisääntyi neljän prosentin verran (taulukko 1). Arvonnousua tapahtui mm. asumisen laatutason paranemisen myötä. Asuntojen keskipinta-ala nousi seitsemisen prosenttia. Esimerkiksi rivitaloissa asuu entistä enemmän ihmisiä, noin 16 prosenttia talouksista. Vastaava prosenttiosuus oli vuonna 1988 noin 12 prosenttia.

Maatalousyrittäjien ja eläkeläistalouksien asuntojen arvossa tapahtui suurimmat muutokset, kasvua kolmisenkymmentä prosenttia kotitaloutta kohti laskettuna molemmilla ryhmillä. Käytännöllisesti katsoen kai-

Taulukko 3. Desiiliryhmien varallisuusosuudet vuosina 1988 ja 1994*

Desiiliryhmä	Bruttovarallisuusosuus, %		Nettovarallisuusosuus, %	
	1988	1994	1988	1994
I	0,1	0,0	-1,7	-2,3
II	0,6	0,3	0,1	-0,0
III	2,2	1,2	1,3	0,5
IV	4,8	4,1	3,8	2,5
V	7,3	7,2	6,4	5,6
VI	9,2	9,2	8,6	8,6
VII	11,5	11,6	11,3	11,5
VIII	13,9	14,6	14,4	15,1
IX	18,0	18,8	19,3	20,8
X	32,4	33,0	36,6	37,7
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0
Gini-kerroin ¹⁾	51,5	53,4	60,6	63,1

¹⁾ Gini-kertoimen suurin arvo on 100. Tällöin varakkaimilla olisi hallussaan kaikki varallisuus. Pienin arvo on 0, jolloin kaikilla olisi yhtä suuri varallisuus.

Koska mm. asuntojen arvo on haastattelumenetelmällä pyritty saamaan markkina-arvoisena, niihin voi sisältyä hintatietoisuudesta johtuvaa harhaa. Nopean hintojennousun alkuvaiheissa kotitaloudet saattavat arvioida asuntonsa todellista halvemmaksi ja laskukauden aikana tilanne voi olla päinvastoin.

Suurimman kotitalouskohtaisen varallisuuden omistivat ylempien toimihenkilöiden ja maatalousyrittäjien taloudet (kuvio 1).

Seuraavassa tarkastellaan lähemmin eri varallisuuseriä ja niissä tapahtuneita muutoksia.

killa maatalousyrittäjillä oli omistusasunto, mikä nostaa keskiarvoja. Muiden yrittäjien ryhmässä asunnon arvo laski.

Myös maatalousyrittäjillä ja työntekijöillä koko asuntokannan arvo laski kotitalouksien lukumäärän vähentymisen takia (taulukko 2).

Taulukoiden 1 ja 2 luvuissa on mukana kotitalouksien vakinainen asunto. Kotitalouksien perheenjäsenten käytössä olevia asuntoja ja sijoitusasuntoja omistettiin lisäksi keskimäärin 30 000 markan arvosta kotitaloutta kohti.

Kotitaloudet sijoittivat varojaan melko paljon vapaa-ajan asuntoihin. Niiden arvo kasvoi neljänneksen vuodesta 1988. Kaikkien muiden väestöryhmien paitsi yrittäjien vapaa-ajan asunnon arvo nousi. Taulukoiden 1

ja 2 luvuissa eivät ole mukana ns. kakkosmökit. Ne ovat usein esimerkiksi lomaosakkeita tai ulkomailla olevia vapaa-ajanasuntoja. Näitä kotitalouksilla oli keskimäärin 3 800 markan arvosta. Eniten niitä oli ylemmillä toimihenkilöillä, keskimäärin 9 200 markan arvosta.

Pankkitallettaminen suosiossa

Kotitalouksien rahoitusvarallisuus lisääntyi noin 16 prosenttia vuodesta 1988. Suurin syy lisääntymiseen on se, että kotitaloudet ovat yhä enemmän siirtäneet varojaan pankkitileille. Pankkitallettaminen on vahvistanut asemaansa suomalaisten säästämiskäyttäytymisessä. Nyt rahaa pidetään entistä enemmän likvideillä käyttelytileillä ja riskisijoittamista kartetaan. Arvopaperisijoitukset vähentyivätkin merkittävästi.

Lamanaikainen varovaisuus ja arkuus kulutuksessa sai kotitaloudet laittamaan rahaa säästöön etenkin pankkitalletuksiin ja määrä kasvoi kolmanneksen, 41 500 markkaan kotitaloutta kohti vuodesta 1988. Eniten talletuksia kotitaloutta kohti oli maatalousyrittäjillä ja eläkeläisillä, joilla oli paljon mm. määräaika- ja sijoitustilejä. Myös yrittäjillä ja ylemmillä toimihenkilöillä oli paljon varoja pankkitileillä.

Suurella osalla säästäjistä talletukset ovat melko pieniä. Noin 44 prosentilla oli alle kymmentuhannen markan talletukset. Isot, sadantuhannen markan tai sitä suuremmat talletukset ovat lisääntyneet jonkin verran. Niitä oli 1988 noin 9 prosentilla, nyt 14 prosentilla talletusvaroja omistavista (kuvio 2).

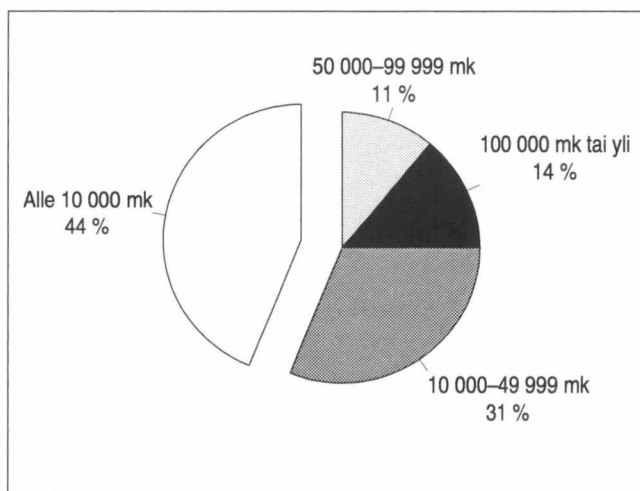
Talletusten jakautuminen kotitalouksien kesken oli erittäin epätasainen: 10 prosenttia omisti 61 prosenttia

Kulkuvälineitä omisti kaksi kolmasosaa kotitalouksista. Niiden arvo ei ole juurikaan muuttunut kuuden vuoden takaisista luvuista. Autokannan vanheneminen ja hankintojen suuntautuminen käytettyihin ajoneuvoihin on pitänyt varallisuusarvot lähes ennallaan.

koko talletuskannasta. Vastaavasti vuonna 1988 10 prosentilla oli hallussaan 59 prosenttia talletuksista.

Koko talletuskannasta palkansaajilla ja eläkeläisillä oli suunnilleen yhtä paljon, molemmilla nelisenkymmentä prosenttia ja yrittäjillä 15 prosenttia (taulukko 2).

Kuvio 2. Talletukset niiden suuruuden mukaan 1994*

Osakesijoittajia vähemmän

Talouden monet epävarmuustekijät ovat vähentäneet tavallisten ihmisten sijoitushalukkuutta osakkeisiin. Monet kokivat arvopaperisijoittamiseen liittyvät riskit ja tuttujen ja turvallisten pankki- ja teollisuusosakkeiden kurssilaskut saivat monet piensijoittajat luopumaan osakkeistaan.

Arvopaperisijoitukset vähenivät neljänneksen ja ne olivat 11 800 markkaa kotitaloutta kohti. Vuonna 1988 pörssiosakkeita omisti 548 000 taloutta (26 %), nyt määrä oli 442 000 taloutta (19 %). Pörssiosakkeita omistettiin keskimäärin 7 500 markan arvosta kotitaloutta kohti 1994. Vuonna 1988 markkamäärä oli noin 11 000.

Lähes kaikilla väestöryhmillä pörssiosakkeiden arvo pieneni ja pörssiosakesijoittajien osuus väheni. Eniten menetyksiä kokivat ylemmät toimihenkilöt. Heillä oli suurimmat sijoitukset pörssiosakkeisiin, kolmannes kokonaisarvosta. Mikäli pörssiosakkeiden hin-

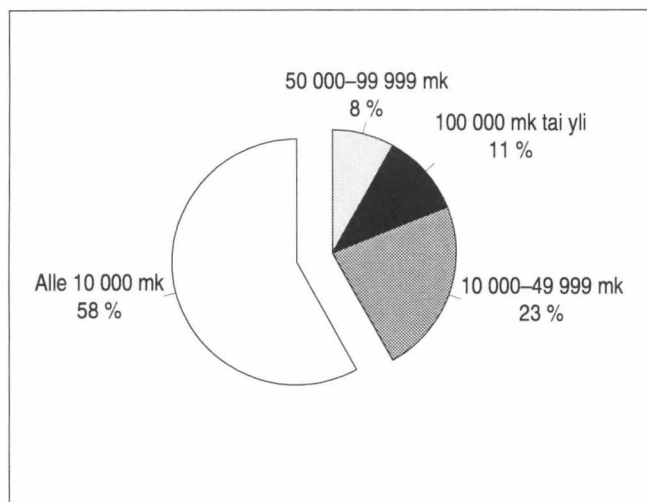
nat olisivat olleet vuoden 1988 tasolla, sijoitussalkun keskimääräinen arvo olisi ollut 14 900 markkaa. Näin laskien kotitaloudet köyhtyivät arviolta 17 miljardia markkaa.

Osakkeisiin, joukkovelkakirjoihin tai muihin arvopapereihin sijoittaneista kotitalouksista lähes kuudellakymmenellä prosentilla oli alle 10 000 markan arvoiset paperit. Vain joka kymmenes sijoittajatalous omisti arvoltaan 100 000 markan tai sitä arvokkaamman sijoitussalkun. Nämä jakaumat eivät ole juurikaan muuttuneet vuodesta 1988 (kuvio 3).

Pörssiosakkeiden kokonaisarvosta yli puolet oli ylemmillä toimihenkilöillä ja eläkeläistalouksilla (taulukko 2).

Myös obligaatio- ja muissa joukkovelkakirjasijoituksissa tapahtui pudotusta. Näiden sijoitusten arvo oli melkein kymmeneksen pienempi kuin vuonna 1988. Vain 3 prosenttia talouksista sijoitti joukkovelkakirjoi-

Kuvio 3. Arvopaperisijoitukset sijoitussalkun koon mukaan 1994*

Velkaantuminen hellittää

Kotitalouksien velkataakka ei enää kasva. Joissakin väestöryhmissä kuten työntekijätalouksissa velat suhteessa varallisuuteen olivat melko suuret, 29 prosenttia. Työntekijöillä velkaantuminen lisääntyikin vielä. Myös

hin, usemmiten sijoittajataloudet ovat toimihenkilöitä tai eläkeläisiä. Sijoittajataloutta kohti lasketut keskiarvot nousivat kuitenkin huomattavasti.

Muita rahoitusvaroja ovat tässä tutkimuksessa vakuutussäästöt, lainasaatatavat ja käteisvarat. Näiden osuus koko varallisuudesta on vain puolentoista prosentin verran. Muiden varojen määrä on kuitenkin lähes kaksinkertaistunut vuodesta 1988. Suurin syy tähän oli saatavien lisääntyminen. Lama kasvatti mm. palkkasaatavien, maksamattomien suoritusten ja kotitalouksien välistä lainasuhteiden määrää. Reilusti yli puolella miljoonalla kotitaloudella oli jonkintyyppisiä saatavia.

Vakuutussäästämistä harrastivat melko harvat, vain joka kymmenes talous. Vakuutussäästäminen on pitkän aikavälin säästämistä ja niihin sijoittaneiden talouksien suhteelliset osuudetkin pysyivät melko vakaina kaikissa väestöryhmissä. Säästövakuutuksen ottaneilla sijoitusten keskikoko kasvoi lähes kolmanneksen vuoteen 1988 verrattuna.

Talouden taustat

Taulukoiden luvut ovat vuosien 1988 ja 1994 rahanarvon mukaisia. Varallisuusesineiden markkamääriin vaikuttaa niiden erilainen hintakehitys markkinoilla.

Varallisuuseriä varten ei ole olemassa yhtä indeksilukua, joilla eri vuosien tiedot voitaisiin deflatoida. Seuraavassa on joitakin indeksejä, joiden perusteella voi arvioida yleistä hintakehitystä mm. elinkustannuksissa, asuntomarkkinoilla ja osakemarkkinoilla vuodesta 1988 vuoteen 1994.

työttömillä velkarasitus oli suuri, 27 prosenttia varallisuudesta. Veloissa on mukana vain yksityistalouden velat asuntoon ja kulutukseen.

	Muutosprosentti
Elinkustannusindeksi	+ 24,6
Ansiotasoindeksi	+ 32,4
Asuntojen hintaindeksi (vain rivi- ja kerrostalot)	- 20,4
HEX -yleisindeksi (pörssiosakkeet)	+ 0,8
Rakennuskustannusindeksi	+ 18,0

Tutkimusaineisto

Vuoden 1994 tutkimusaineisto muodostettiin 5 210 kotitalouden haastattelutiedoista. Katoprosentti oli 24,6. Haastatteleamalla saatu kotitaloussektorin talletuskanta on paljon pienempi kuin rahoitustilastojen kanta. Sama koskee myös osakesäästöjä. Varsinkin näissä tiedoissa on ns. eräkatoa, koska kaikki eivät halua vastata tämällyypisiin kysymyksiin.

Esimerkiksi talletustietoja ilmoitti 85 prosenttia kaikista kotitalouksista, 93 prosentilta saatiin tieto, että talletuksia on ja vähän yli 3 prosenttia kietäytyi antamasta mitään tietoja. Vastaamishalukkuus on jonkin verran parantunut vuoteen 1988 verrattuna.

Vuoden 1996 aikana varallisuustutkimuksen aineistosta valmistuu mm. laajempi tilastoraportti.

SVT

PMM
Sopimus
00022/1

SVT Suomen Virallinen Tilasto
Finlands Officiella Statistik
Official Statistics of Finland

Tulot ja kulutus 1996:1
Inkomst och konsumtion
Income and consumption

Tiedustelut – Förfrågningar – Inquiries:

Markku Säylä
Timo Matala
(90) 17 341